

Advies stadsdeelcommissie Centrum: Weesperstraat: van litteken naar verbinding

Parallel aan de aanleg van de metro in de 70-tiger jaren van de vorige eeuw, is ook de huidige Weesperstraat als 4 baansweg (2x2) tot stand gekomen. De stadsstraat die hier voorheen was gelegen, is opgeofferd voor de toenmalig aanleg van de metro. Woningen en lokale bedrijfjes werden gesloopt, een stadssnelweg werd aangelegd. De tijden veranderen. Inmiddels wordt al vanaf begin deze eeuw erkent dat de Weesperstraat in haar huidige vorm niet meer in de (binnen)stad van Amsterdam past: te veel verkeer, te veel geluid, bovenmatig ongezonde lucht, onveilig en zeker ook een fysiek en maatschappelijk litteken tussen de westelijke en oostelijke binnenstad (Zef Hemel, 2019).

In december 2019 heeft de gemeenteraad de Agenda Autoluw aangenomen. Een ferm statement voor verbeteren van de veiligheid, verbeteren luchtkwaliteit, verminderen onnodige verkeersbewegingen met behoud van bereikbaarheid voor bewoners en ondernemers. Ook de Weesperstraat is in de Agenda Autoluw expliciet met deze doelen benoemd. Inmiddels is er, ondanks herhaaldelijke toezeggingen, nog niets gebeurd. Geen van de voorgenomen verbeteringen zijn in gang gezet.

Begin 2022 was er gedurende enkele maanden sprake van een versmalling van de Weesperstraat naar 2 rijbanen (2x1) vanwege de werkzaamheden aan onder andere het fietspad bij het Namenmonument en aanpassing kruising Weesperstraat/ Nieuwe Kerkstraat. Gedurende die periode is ook gekeken naar de hoeveelheid en snelheid van het autoverkeer tijdens die versmalling en vergeleken met de 2x2 situatie.

Het projectteam rapporteert hieruit onder meer het volgende:

- Er ging evenveel verkeer door de Weesperstraat en de straten eromheen
- Het werd niet zo druk dat er problemen ontstonden bij de kruising Weesperplein/ Sarphatistraat.
- Het effect op het Mr. Visserplein was beperkt.
- In algemene zin kan gesteld worden dat de veiligheid en oversteekbaarheid bij lagere snelheden verbeteren en de geluidsoverlast en piekbelasting verminderen.
- De effecten op de leefbaarheid en veiligheid zijn niet gemeten.

In 2018 heeft V&OR aangegeven dat wanneer in de Valkenburgerstraat en Weesperstraat 30km maximum wordt ingevoerd, dit tot meer dan 20% minder (doorgaand, niet bestemmings-) verkeer zal leiden. De Valkenburgerstraat is in het uitvoeringsplan '30 in de stad' opgenomen. De Weesperstraat voldoet met de uit te voeren (provisorische) versmalling geheel aan de invoeringsvoorwaarden voor 30km maximaal.

In het kader van de ambities Agenda Autoluw, de aanbevelingen over de oostelijke binnenstad van Zef Hemel (2019), de Verkenning Oostelijke Binnenstad (2021) maar bovenal ten behoeve van verbeteren leefbaarheid, verbeteren verkeersveiligheid, verbeteren luchtkwaliteit met behoud van bereikbaarheid van de (oostelijke) binnenstad voor bewoners en professionals (logistiek, onderhoud, e.d.) adviseren wij:

- **Versmalling van de Weesperstraat tussen Weesperplein en Mr. Visserplein vice versa naar 2x1 rijbaan.**
Versmalling die kan worden uitgevoerd met relatief eenvoudige middelen zoals bloembakken, kunststof rijbaanscheiding of eventueel afkruisen. Een structurele herprofilering kan later, op een passend moment en met een goed participatietraject, worden uitgevoerd.
- **Een voorbereidend traject in Q1 2023 waarbij zowel bewoners- als ondernemersorganisaties zijn betrokken. Dit voorbereidende traject voorziet in opzetten voorlichtingscampagne 'versmalling Weesperstraat', behoefte bepaling en plaatsbepaling laad- en losplekken dan wel overslag mogelijkheid, bewaking doorgang voor nood- en hulp diensten.**
- **Realisatie van de versmalling per medio 2023 zodat de Weesperstraat opgenomen kan worden in het uitvoeringsplan '30 in de stad' in Q4 2023.**

Een versmalling uitgevoerd in de aanloop naar '30 in de stad' per eind 2023 is een prima alternatief voor de eindeloze toezeggingen en onderzoeken op onderzoek van de afgelopen 10 jaar. Een versmalling en instellen 30km maximum snelheid levert, gezien de beschikbare kennis en de opgedane praktijk ervaring zoals tijdens de versmallingen in voorjaar 2022 concrete resultaten voor de Agenda Autoluw.

Een versmalling van de Weesperstraat in 2023 is bovendien een directe verrijking van de inspanningen en investeringen die in het kader van het KnowledgeMilePark worden gedaan: de vergroening komt tot haar recht en vanwege minder geluidsoverlast en verkeer zullen ook de plinten aantrekkelijk worden voor recreatie, winkelen en stedelijke bedrijvigheid.

Dit advies is tot stand gekomen na en in overleg met diverse bewonersorganisaties in de directe omgeving van de Weesperstraat en uit de oostelijke binnenstad alsmede met belanghebbende ondernemersorganisaties zoals MKB-Amsterdam en kan op een gezond maatschappelijk draagvlak rekenen. De versmalling van de Weesperstraat naar 2x1 rijbanen draagt behalve aan de fysieke verbinding van de westelijke met de oostelijke (binnen)stad ook bij aan de maatschappelijke verbinding tussen bewoners en ondernemers. Een unieke kans.

25 oktober 2022
SDC Amsterdam Centrum